

Hagfors kommuns plan för jämlikhet och delaktighet i samhället 2023-2026

Antagen av kommunfullmäktige: 2023-06-26
Gäller från och med: 2023-07-01

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Syfte	3
Definitioner	3
Funktionsnedsättning och funktionshinder	3
Delaktighet	3
Tillgänglighet	4
Variationer i funktionsförmåga och krav på tillgänglighet	4
Metod vid framtagande av planen	4
Mål	5
Nationellt, regionalt och lokalt perspektiv	6
Nationellt Perspektiv	6
Nationellt mål och inriktning	6
Fn:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	6
Barnkonventionen	6
Fokus på funktionshinder	7
Mänskliga rättigheter	7
Agenda 2030	7
Funktionsrätt Sverige	7
Funktionsrättsbyrån	7
Webbtillgänglighetsdirektivet	8
Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service	8
DIGG (Myndigheten för digital förvaltning)	8
Regionalt perspektiv	8
Lokalt perspektiv	9
Förhållande till verksamhetens arbete	9
Individ- och omsorgsavdelningen	10
Barn- och bildningsavdelningen	10
Kommunledningsavdelningen	10
Samhällsbyggnadsavdelningen	10
Fokusområden	12
Aktivitetsplanering	13

Sammanfattning

Hagfors kommuns plan för jämlikhet och delaktighet i samhället gäller för 2023-2026 och ska sätta en riktning i kommunens framtida arbete med delaktighet och tillgänglighet. Planen ska styra och utveckla verksamheterna samt redovisa kommunens ambitioner. Planen ska även vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten.

Planen tar hänsyn till flera befintliga nationella, regionala och lokala planer som beskrivs kortfattat. I planen definieras även begrepp såsom funktionsnedsättning och funktionshinder, delaktighet, tillgänglighet, variationer i funktionsförmåga och krav på tillgänglighet.

Övergripande fokusområden för kommunens arbete med tillgänglighet och delaktighet under åren 2023-2026 är kunskap och information. Syftet är att inleda arbetet med områdena, för att därefter utveckla arbetet år till år.

Utifrån fokusområdena har en aktivitetsplan upprättas där det konkretiseras aktiviteter som ska genomföras för att kunna uppnå planens mål. Samtliga verksamheter ska bland annat informera medarbetare om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och även denna plan. Utöver det ska ett kunskapsunderlag kring funktionsnedsättningar, funktionshinder, tillgänglighet och delaktighet utifrån utpekade områden upprättas och spridas till allmänhet, medarbetare, politiker och samverkanspartners. Utöver riktade aktiviteter ska samtliga verksamheter beakta tillgänglighetsperspektivet i ordinarie arbete och i befintliga forum.

Planen publiceras i en tryckt version i sin helhet, men även i en formgiven lättläst version. Planen kommer finnas tillgänglig digitalt.

Bakgrund

Regeringen beslutade 2007 att underteckna [FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning](#)¹. För att implementera konventionen i det dagliga arbetet tog Hagfors kommun 2011 fram ett åtgärdsprogram med konkreta mål, en Funktionshinderplan.

Kommunen har sedan dess arbetat med att implementera planen i det dagliga verksamheten och flera åtgärder har gjorts för att främja målen enligt planen. Planen reviderades sista gången 2016, med en plan med åtgärder för åren 2018-2021. Arbetet med funktionshinderpolitik går framåt och mycket har hänt de senaste åren. Den föregående planen följdes upp under 2022 och arbetet ledde fram till en helt ny plan med utgångspunkt från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Syfte

Syftet med Hagfors kommuns plan för jämlikhet och delaktighet i samhället är att sätta en riktning i kommunens framtida arbete med delaktighet och tillgänglighet. Planen ska styra och utveckla verksamheterna samt redovisa kommunens ambitioner. Planen ska även vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten.

Definitioner

Funktionsnedsättning och funktionshinder

Funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Funktionshinder är den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen ([Socialstyrelsen](#)²).

Delaktighet

Delaktighet handlar om att en person aktivt kan medverka i och vara en del av samhället. Det innebär att i så hög utsträckning som möjligt kunna välja självständigt, fatta egna beslut och påverka sitt eget liv.

1

<https://www.regeringen.se/4ae1cb/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning.pdf>

² <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/funktionshinder/>

Delaktighet inom alla samhällets områden är centralt i funktionshinderspolitiken. Delaktighet gäller alla områden i samhället, till exempel arbetsmarknad, skola och offentliga miljöer ([Myndigheten för delaktighet](#)³).

Tillgänglighet

En förutsättning för att många personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhället är tillgänglighet. Tillgänglighet handlar om hur vi utformar samhället.

Tillgänglighet handlar om att kunna ta del av den fysiska miljön och kunna ta sig runt i samhället. Det innebär också att få tillgång till information och kommunikation och att kunna använda produkter, miljöer, program och tjänster.

För att vi ska nå ett mer tillgängligt samhälle krävs att nya miljöer, produkter och tjänster utformas tillgängliga från början. Majoriteten av de produkter, miljöer, program och tjänster som finns i vårt samhälle är redan framtagna. En central del är därför att åtgärda befintliga brister i tillgängligheten ([Myndigheten för delaktighet](#)⁴).

Variationer i funktionsförmåga och krav på tillgänglighet

- Nedsatt rörelseförmåga
- Nedsatt syn
- Nedsatt hörsel, dövhet och dövblindhet samt nedsatt röst och talfunktion
- Nedsatt kognitiv förmåga
- Besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet

Det finns andra nedsättningar i funktionsförmåga som kan leda till andra krav på lokaler, verksamhet och information.

Metod vid framtagande av planen

Arbetet med att ta fram planen har gjorts i samverkan mellan representanter från Individ- och omsorgsavdelningen, Barn- och bildningsavdelningen, Samhällsbyggnadsavdelningen och Utvecklingsenheten. Representanter från andra verksamheter har deltagit utifrån behov. Även representanter från funktionsrättsorganisationer lokalt aktiva i Hagfors kommun har deltagit. Metodstödet upprättat av Myndigheten för delaktighet har använts under arbetets gång. Även övriga viktiga strategier och styrdokument har tagits i beaktande.

3

<https://www.mfd.se/verktyg/metodstod/metodstod-for-strategi/1-utgangspunkter-for-arbetet/delaktighet-och-tillganglighet/>

4

<https://www.mfd.se/verktyg/metodstod/metodstod-for-strategi/1-utgangspunkter-for-arbetet/delaktighet-och-tillganglighet/>

Planen publiceras i en tryckt version i sin helhet, men även i en formgiven lättläst version. Planen kommer finnas tillgänglig digitalt.

Mål

Mål är uppsatta för att nå det långsiktiga målet jämlikhet och delaktighet i samhället. Arbetet med att nå planens syfte utvärderas genom följande målformuleringar. Målen följs upp genom den statistik som finns tillgänglig och utvärdering av genomförda aktiviteter. Individ- och omsorgsavdelningen ansvarar för att planen utvärderas under planperiodens sista år, i samverkan med aktuella samverkanspartners.

Mål	Indikatorer
Öka kunskap och medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.	Aktivitetsplan för planperioden och utvärdering av aktiviteter/ utbildningstillfällen och måluppfyllelse i densamma.
Samverka för kunskapsspridning mellan invånare, samverkanspartner och Hagfors kommun för att lyfta tillgänglighet- och delaktighets perspektivet.	Aktivitetsplan för planperioden och utvärdering av aktiviteter/ utbildningstillfällen och måluppfyllelse i densamma.
Medborgarnas bedömning av stöd till personer med funktionsnedsättning i Hagfors kommun ska bibehållas eller öka i relation till basåret 2022.	Analysera resultat på frågan "Vad tror eller tycker du om det stöd som personer med funktionsnedsättning får i Hagfors kommun?" i Hagfors kommuns medborgarundersökning.

Nationellt, regionalt och lokalt perspektiv

Hagfors kommuns plan för jämlikhet och delaktighet tar hänsyn till flera befintliga nationella, regionala och lokala planer. Nedan beskrivs de mål, planer och arbeten som ligger till grund för vår lokala plan.

Nationellt Perspektiv

Nationellt mål och inriktning

Riksdagen beslutade år 2017 om ett [nytt nationellt mål](#)⁵ för funktionshinderspolitiken. Målet är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. För att nå målet finns en inriktning i arbetet. Inriktningen är relevant för aktörer inom alla samhällets områden på nationell, regional och lokal nivå. Inriktningen omfattar:

- Principen om universell utformning
- Åtgärda befintliga brister i tillgängligheten
- Individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- Förebygga och motverka diskriminering

Fn:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Utgångspunkten i funktionshinderspolitiken är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen antogs av FN:s generalförsamling 2006 och ratificerades av Sveriges riksdag 2009. I november 2017 beslutade riksdagen att konventionen ska utgöra grund för den nationella funktionshinderspolitiken i Sverige. I konventionen finns ett 50-tal artiklar varav 30 är så kallade rättighetsartiklar som ger vägledning i arbetet med planen. Konventionen omfattar också ett antal allmänna principer som är relevanta att ha med i arbetet.

Barnkonventionen

[FN:s konvention om barnets rättigheter](#)⁶ eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. I kapitel 23 står att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.

⁵ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2017/05/prop.-201617188/>

⁶ <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#hela-texten>

Fokus på funktionshinder

Det nationella målet, inriktningen och konventionen hänger ihop. De har alla ett tydligt fokus på funktionshinder, det vill säga hinder som motverkar delaktighet. Dessa hinder går att förebygga och avhjälpa genom förändringar i miljö och omgivning ([MFD](#)⁷).

Mänskliga rättigheter

[De mänskliga rättigheterna](#)⁸ är universella och gäller för alla. De slår fast att alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Agenda 2030

[Agenda 2030](#)⁹ är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. För att nå målen behöver alla, oavsett funktionsförmåga, kunna bidra till att målen i agendan uppnås. Alla ska också gynnas av resultatet av arbetet.

Funktionshindersperspektiv och universell utformning är relevant på flera ställen i agendans 17 mål. Perspektiven bidrar till och möjliggör att offentliga verksamheter blir tillgängliga och användbara för så många som möjligt ([Myndigheten för delaktighet](#)¹⁰).

Funktionsrätt Sverige

[Funktionsrätt Sverige](#)¹¹, är ett stort antal funktionsrättsförbund som slutit sig samman för att agera med samlad kraft. Funktionsrätt Sverige ser samhället ur ett helhetsperspektiv och deras uppgift är att förändra samhället, genom att både belysa levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning i Sverige och agerar aktivt för att åstadkomma samhällsförändringar som inkluderar alla människor.

Funktionsrättsbyrån

[Funktionsrättsbyrån](#)¹² driver en nationell rådgivningslinje som riktar sig till vuxna personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. De erbjuder rådgivning gällande rättigheter och ger information om hur radsökande själva kan kräva sin rätt.

7

<https://www.mfd.se/verktyg/metodstod/metodstod-for-strategi/1-utgangspunkter-for-arbetet/nationellt-mal-inriktning-och-konvention/>

⁸ <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf>

⁹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

¹⁰ <https://www.mfd.se/kunskap/agenda-2030/inkludera-fler-i-arbetet-med-agenda-2030/>

¹¹ <https://funktionsratt.se/>

¹² <https://funktionsratt.se/funktionsratt-sverige-projekt/funktionsrattsbyran/radgivning/>

Webbtillgänglighetsdirektivet

Webbtillgänglighetsdirektivet, är ett EU-direktiv som antogs i september 2016.

EU-kommissionen ville öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar till digitala tjänster och information från offentliga myndigheter. Direktivet trädde i kraft i Sverige den 1 januari 2019.

Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service

[Lagen om tillgänglighet](#)¹³ utgår från principen om universell utformning, som innebär att digitala tjänster och information ska vara tillgängliga för alla, oavsett funktionsnedsättning. Direktivet ställer krav på offentliga myndigheter och viktiga privata företag att säkerställa tillgängligheten på sina webbplatser och appar.

DIGG (Myndigheten för digital förvaltning)

För att skapa ett hållbart välfärdssamhälle behöver digitaliseringen av Sverige intensifieras. Därför finns [DIGG](#). Tillsammans med hela den offentliga förvaltningen arbetar de för att omställningen ska bli verklighet, och till nytta för alla¹⁴. Digital tillgänglighet är viktigt. För en person med funktionsnedsättning kan en god tillgänglighet vara helt avgörande för att kunna ta del av information eller utföra ett ärende. Tillgängliga webbplatser och appar är ofta bättre för alla målgrupper.¹⁵

Regionalt perspektiv

På regional nivå finns flera gemensamma verktyg för att skapa det Värmland vi vill ha och behöver i många år framöver.

[Värmlandsstrategin](#)¹⁶ en strategi som ska peka ut en långsiktig riktning för vårt län.

[Region Värmlands folkhälsostrategiska plan](#)¹⁷ beskriver arbetet med förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

[Framtidens Värmland- tillsammans utvecklar vi en god och nära vård, omsorg & hälsa](#)¹⁸.

Nära vård är en nationell omställning som berör hela välfärden och innebär att flytta både vård, hälsa och omsorg närmare invånarna. Fokus ska flyttas från sjukdom och behandling till hälsofrämjande och förebyggande insatser nära invånarna. Kärnan är ett personcentrerat förhållningssätt som utgår från individens behov och resurser. En gemensamma målbild för

¹³ <https://lagen.nu/2018:1937>

¹⁴ <https://www.digg.se/om-oss>

¹⁵ <https://www.digg.se/kunskap-och-stod/digital-tillganglighet>

¹⁶ <https://varmlandsstrategin.se/>

¹⁷ <https://www.regionvarmland.se/27790.html>

¹⁸ <https://regionvarmland.se/naravard>

omställningen i Värmland har tagits fram i dialog med medarbetare, chefer, ledare, politiker och värmlänningar.

[Funktionsrätt Värmland](#)¹⁹ är en samarbetsorganisation som består av en rad länstäckande funktionsrättsföreningar. Uppdraget är att vara funktionsrättsrörelsens enade röst mot Region Värmland och andra länstäckande myndigheter och i länsövergripande frågor. Funktionsrätt Värmland är fristående från Funktionsrätt Sverige, men samarbetar med hela funktionsrättsrörelsen i Sverige.

Lokalt perspektiv

Alla medarbetare i kommunen har ett ansvar att bidra till att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning förverkligas. För att nå målen krävs en god samverkan och samarbete både internt inom kommunkoncernen och externt med föreningar, organisationer, myndigheter och företag. Det övergripande samordningsansvaret ligger hos kommunledningsgruppen.

Kommunalt råd för funktionshinderfrågor i Hagfors är till för samverkan och ömsesidig information mellan företrädare för funktionsrättsorganisationer och Hagfors kommun. Syftet med rådet är att bidra till dialog i frågor som gäller delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och bidra till det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Rådet ska även verka för att frågor om tillgänglighet och delaktig beaktas i verksamhetsplanering, styrelser, utskott och förvaltning. Rådet ska främja samarbetet mellan kommunen och funktionsrättsorganisationerna. Rådet ska vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning och bidra till att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Förhållande till verksamhetens arbete

I enlighet med gällande lagstiftning som tas upp ovan är utgångspunkten att kommunens mål ska gälla alla flickor och pojkar, kvinnor och män oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Följande styrdokument ger vägledning i arbetet med tillgänglighet och särskilt viktiga för att uppnå detta är:

I [Hagforsstrategin 2017-2027](#)²⁰ finns en vision beskriven, Hagfors attraktivt 2027. För att nå visionen finns fem prioriterade områden framtagna. En av de prioriterade områdena är Livskvalitet för alla, för att nå det behöver alla som bor, lever och verkar i vår kommun inkluderas. Denna plan är en av de lokala handlingsplanerna för att nå uppsatta mål i Hagforsstrategin men också de regionala handlingsplanerna.

¹⁹ <https://www.funktionsrattvarmland.se/>

²⁰ <https://www.hagforsstrategin.se/>

[Plan för god psykisk hälsa Hagfors kommun](#)²¹ är en viktig del i denna plan. Delaktighet är viktigt för en känsla av sammanhang för att bidra till en god psykisk hälsa.

Individ- och omsorgsavdelningen

Individ- och omsorgsavdelningens verksamhetsområde regleras till största delen av lagstiftning, främst socialtjänstlagen, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och hälso- och sjukvårdslagen. I det arbete som görs beaktas perspektiven tillgänglighet och delaktighet. Insatser utformas utefter individens behov.

Barn- och bildningsavdelningen

Styrdokument för skolan såsom skollagen, skolförordningen och de olika skolformernas läroplaner fungerar som ett stöd i arbetet med att skapa en likvärdig skola för alla barn, ungdomar och vuxna som går i förskola och skola. Hur barn- och bildningsavdelningen arbetar med detta kan du ta del av i form av kvalitetsrapporter och lokala arbetsplaner.

Kommunledningsavdelningen

En riktlinje för aktiva åtgärder mot diskriminering finns antagen för kommunen som arbetsgivare. Syftet med riktlinjen är att skapa en gemensam struktur kring arbetet med aktiva åtgärder och att förebygga och motverka diskriminering. Hagfors kommun har flera policys som ligger till grund för arbetet, dessa är: medarbetarpolicy, etikpolicy, studiepolicy och policy mot kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering.

Hagfors kommun följer Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 nivå AA för att säkerställa webbtillgänglighet. Kommunen har en tillgänglighetsdeklaration och använder verktyg för att testa och utvärdera webbplatsens tillgänglighet. Allt nytt innehåll publiceras tillgängligt och befintligt innehåll uppdateras för att uppfylla tillgänglighetskraven. Kommunikatörerna samarbetar också med leverantörer för att säkerställa att digitala tjänster uppfyller tillgänglighetskraven.

Skrivregler och vår grafiska profil är delar i Hagfors kommuns kommunikationsarbete som skapar tillgänglighet genom enhetlighet och tydlighet, vilket underlättar för alla medborgare, inte bara personer med läs- och skrivsvårigheter eller kognitiva funktionsnedsättningar att förstå kommunikationen.

Samhällsbyggnadsavdelningen

I arbetet med kommunala fastigheter och utemiljöer utgår samhällsbyggnadsavdelningen från den lagstiftning och de normer som gäller för tillgänglighet. Vid utveckling- och underhållsarbete tas jämlikhet och tillgänglighet alltid i beaktande.

21

https://docs.google.com/document/d/1Bb9aRqOtsE7jrJ5bE3uqfJnkJidMVM3g_fwuQ_SOnE/edit#heading=h.puacg6es24yv

Organisationer och grupper har möjlighet att komma med synpunkter på den service och de projekt som berör dem. Det kan ske exempelvis genom att bjuda in funktionshinderrådet till dialog eller att en plan ligger ute för samråd.

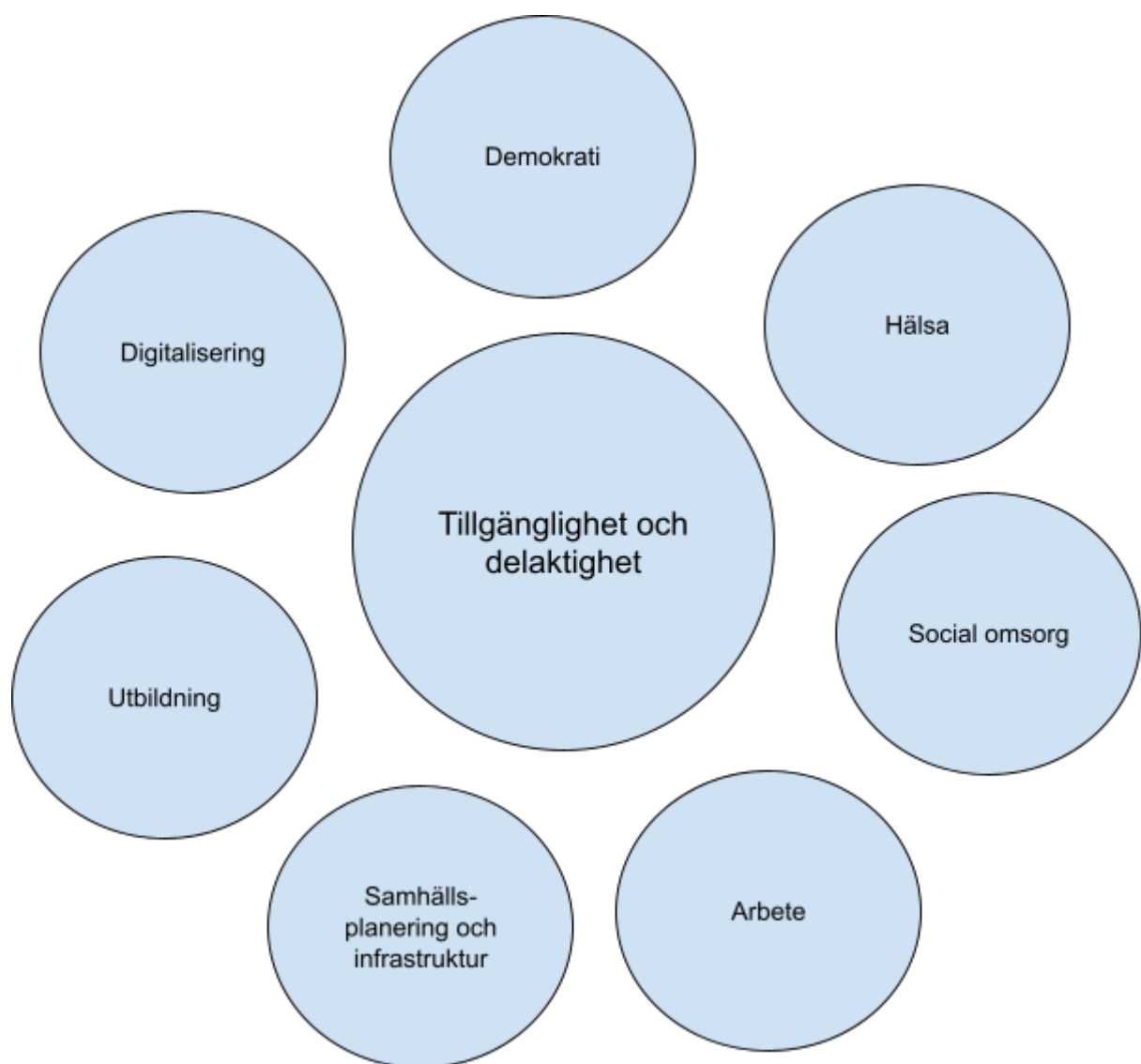
Miljö- och byggkontoret bidrar till tillgänglighet genom tillsynsarbete där det säkerställs att regler för tillgänglighet följs vid ny- eller ombyggnation.

I det planarbete som samhällsbyggnadsavdelningen utför ingår alltid jämställdhet och tillgänglighet som en viktig parameter.

Fokusområden

Övergripande fokusområden för kommunens arbete med tillgänglighet och delaktighet under åren 2023-2026 är kunskap och information. Syftet är att inleda arbetet med områdena, för att därefter utveckla arbetet år till år.

Bilden nedan visar viktiga områden i arbetet för tillgänglighet och delaktighet såsom; demokrati, hälsa, social omsorg, arbete, utbildning, digitalisering, samhällsplanering och infrastruktur.

Aktivitetsplanering

Öka kunskap om funktionsnedsättningar, funktionshinder, tillgänglighet och delaktighet. Arbetet som sammanställs i en aktivitetsplan följs upp årligen på tjänstepersonsnivå.

AKTIVITETER	ANSVAR	ARTIKEL
Informera medarbetare om innehållet i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	Alla verksamheter	Art. 1-50
Implementera Hagfors kommuns plan för jämlikhet och delaktighet i samhället för medarbetare	Alla verksamheter	Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning (Art. 8) Tillgänglighet (Art. 9)
Ta fram ett kunskapsunderlag kring funktionsnedsättningar, funktionshinder, tillgänglighet och delaktighet utifrån utpekade områden	Tjänstepersoner IoO, BoB, Utv.enh. och Samhällsb och råd för funktionshinderfrågor	Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning (Art. 8) Tillgänglighet (Art. 9)
Göra kunskapsunderlaget tillgängligt för allmänhet, medarbetare, politiker och samverkanspartners	Utvecklingsenheten	Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning (Art. 8) Tillgänglighet (Art. 9)
Använda kunskapsunderlaget för att sprida information	Alla målgrupper	Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning (Art. 8) Tillgänglighet (Art. 9)
Sprida kunskap och föra dialog utifrån kunskapsunderlaget och fokusområdena. Fördelat under planperioden, planera in och bjuda med sakkunniga att föra dialog om aktuella områden i råd för funktionshinderfrågor och Pensionärsråd. Planera aktiviteter	Tjänstepersoner kopplade till råd för funktionshinderfrågor och Pensionärsråd	Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning (Art. 8) Tillgänglighet (Art. 9)

tillsammans med råd för funktionshinderfrågor.		
Utöver riktade aktiviteter beakta tillgänglighetsperspektivet i ordinarie arbete och i befintliga forum	Alla verksamheter	Art. 1-50